

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8Cob/97/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3618200263
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3618200263.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Legerskej a členiek senátu Mgr. Ivany Šlesarovej a JUDr. Ivety Sopkovej v právnej veci žalobcu: Radovan Kašička K-Fruct, so sídlom Krásno 118, 958 43 Krásno, IČO: 40 269 159, právne zastúpeného: JUDr. Igor Gažík, advokát so sídlom Bojnická cesta 7, 971 01 Prievidza, IČO: 22 610 634, proti žalovaným: 1/ J. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX, XXX XX F., 2/ Woodward s.r.o., so sídlom Slovenská Ľupča 1094, 976 13 Slovenská Ľupča, IČO: 46 425 209, 3/ Agro-coop Klátova Nová Ves, a.s. so sídlom Klátova Nová Ves 434, 958 44 Klátova Nová Ves, IČO: 36 303 267, žalovaní 1/ až 3/ právne zastúpení: KRAKOVSKÝ & PARTNERS, s.r.o. so sídlom Záhradnícka 27, 811 07 Bratislava, IČO: 35 977 272, v spore o neplatnosť právneho úkonu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Partizánske č. k. 5Cb/4/2018-344 zo dňa 5. decembra 2019 v spojení s opravným uznesením č. k. 5Cb/4/2018-417 zo dňa 5. októbra 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch I. a II. **p o t v r d z u j e .**

Žalovaným 1/, 2/, 3/ sa **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1.1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom vo výroku I. žalobu zamietol, vo výroku II. žalovaným 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100 % a vo výroku III. návrh žalobcu na prerušenie konania zo dňa 17.06.2019, ktorý bol doručený súdu 18.06.2019, zamietol.

1.2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa proti žalovaným 1/, 2/, 3/ domáhal určenia neplatnosti právnych úkonov, a to zmluvy o prevode nehnuteľností uzavretej dňa 01.12.2014 medzi spoločnosťou Woodward s.r.o., IČO: 46425209 a J. E., nar. XX.XX.XXXX, zapísaná do KN pod č. vkladu Y Okresným úradom Partizánske, k. ú. označenej ako zámenná zmluva a tiež neplatnosti zmluvy o prevode nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX v k.ú. F., obec F., okres J. parc. č. XXX/XX, registra "E" o výmere 20371 m², orná pôda z prevádzajúceho: Woodward s.r.o., IČO: 46425209 na nadobúdajúceho: Agro-coop, Klátova nová Ves a.s., IČO: 36303267. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že je fyzickou osobou - podnikateľom, registrovanou ako samostatne hospodáriaci roľník od 01.07.2003, podniká v oblasti poľnohospodárskej výroby a osobitne v katastri obce F., okres J.. Žalovaný 1/ je fyzickou osobou, ktorá predala poľnohospodárske pozemky žalovanému 2/ a následne ich nadobudol žalovaný 3/.

Žalobca ako samostatne hospodáriaci roľník je užívateľom pozemku parc. č. XXX/XX registra "E" o výmere 20371 m² orná pôda, parc. č. XXX/X registra "E" o výmere 5755 m² orná pôda a parc. č. XXX/X registra "E" o výmere 5755 m² orná pôda zapísaných na LV č. XXX pre k. ú. F., ktoré sú vo vlastníctve žalovaného 2/. Právnym titulom k užívaniu pozemkov je Dohoda o umiestnení náhradných pozemkov zo dňa 09.02.1993 a príloha č. 1 a 2 zo dňa 01.04.1996. Žalobca je tiež užívateľom okolitých pozemkov parc. č. XXX/XX, XXX/X, XXX/XX, XXX/XXX, ktoré tvoria s pozemkami v žalobe jeden lán. Pozemky boli žalobcom a jeho právnymi predchodcami užívané od roku 1993. Žalobca v žalobe tvrdil, že ako osoba hospodáriaca na pozemkoch, ktoré boli predmetom prevodu na základe neplatnej zmluvy, má právny záujem na výsledku sporu spočívajúci v tom, že má záujem tieto pozemky ďalej obhospodarovať a tiež ich má záujem kúpiť. V zmysle zákona č. 140/2014 Z. z. o nadobúdaní poľnohospodárskeho pozemku a zmene a doplnení niektorých zákonov, konkrétne v zmysle

§ 4 ods. 1 písm. a), mal žalobca zákonné prednostné právo na kúpu pozemku, avšak tohto práva bol postupom žalovaných 1/ až 3/ pozbavený, čím bol porušený zákon aj jeho právo. Žalobca tvrdil, že vykonáva poľnohospodársku výrobu ako podnikanie najmenej 3 roky pred dňom uzavretia zmluvy o prevode vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku v obci, v ktorej sa poľnohospodársky pozemok nachádza. Uvedenú podmienku však nespĺňa žalovaný 2/, ktorý poľnohospodársku činnosť v obci nevykonáva, nejde o spoluvlastníka pozemku alebo osobu blízku podľa § 116 Obč. zák. alebo osobu príbuznú podľa § 117 Obč. zák. Žalobca argumentoval tým, že ak chcel vlastník pozemku predať tento pozemok inej osobe ako osobe podľa § 4 ods. 1 zák. č. 140/2014 Z. z. o nadobúdaní vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku, mal postup predaja realizovať len spôsobom podľa § 4 ods. 3 až 8 a § 5 a 6 citovaného zákona. Nakoľko žalovaný 2/ vznikol v roku 2011, nemá sídlo na území Slovenskej republiky 10 rokov. Žalovaný 2/ teda nespĺnil podmienky § 4 ods. 1 písm. a/, b/, c/ a v prípade inej osoby nespĺnil ani podmienku v zmysle § 4 ods. 7 a to mať sídlo na území Slovenskej republiky aspoň 10 rokov. Uvedená zmluva obchádza zákon a preto je neplatná. Žalobca poukazoval na to, že predkupné právo nevyžaduje užívanie konkrétneho pozemku, ktorý sa prevádza, ako to vyplýva z § 4 citovaného zákona. Žalovaný 2/ následne dňa 13.02.2018 zámennou zmluvou pod V 270/2018 previedol pozemok parc. č. XXX/XX na nového majiteľa H. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX a následne tento previedol zámennou zmluvou dňa 20.07.2018 pozemok na žalovaného 3/, preto i tento prevod žalobca považoval za neplatný.

1.3. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznámením sa s vyjadreniami strán sporu prostredníctvom ich zástupcov, oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov. Z vykonaného dokazovania zistil, že žalobca užíva sad a pôdu ako právny nástupca po svojom otcovi R. F. nar. XXXX a v zmysle § 4, 5 a 6 zákona č. 140/2014 Z.z. o nadobúdaní vlastníctva poľnohospodárskeho majetku, ktorý ustanovoval určité obmedzenia vlastníckeho práva pri prevode poľnohospodárskej pôdy, malo žalobcovi, ktorý podniká

v poľnohospodárskej výrobe, vzniknúť prednostné zákonné predkupné právo v zmysle § 4 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona. Preto sa domáhal neplatnosti právnych úkonov, ktorými žalovaný 1/ previedol vlastnícke právo k parcele č. XXX/XX o výmere 20371 m² orná pôda na žalovaného 2/ a žalovaný 2/ na žalovaného 3/. Žalovaný 1/ tvrdil, že zmluva o prevode nehnuteľností uzavretá dňa 01.12.2014 medzi ním a spoločnosťou Woodward, s.r.o.,

IČO: 46425209, zapísaná do KN pod č. vkladu V 2302/14 Okresným úradom Partizánske, KÚ je platná, nakoľko ide o zámennú zmluvu, a zákon č. 140/2014 Z. z. účinný v čase uzavretia tejto zámennej zmluvy sa na ňu nevzťahoval. Podľa žalovaného 1/ tiež žalobca nepreukázal, že užíva spornú nehnuteľnosť a to parcelu č. XXX/XX o výmere 20371 m² orná pôda, pričom žalovaný nebol so žalobcom v žiadnom zmluvnom vzťahu. Okrem toho kúpna zmluva zo dňa 30.03.2015 bola uzatvorená podľa § 4 ods. 1 písm. b/ zák. č. 140/2014 Z.z., ku ktorej žalobca nemal žiadne predkupné právo, lebo žalovaný nikdy neuzavrel so žalobcom žiadnu zmluvu o užívaní pozemkov. Tiež namietal aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu v konaní, keď žalobca tvrdil, že pozemky boli ním a jeho právnymi predchodcami užívané od roku 1993, avšak bez akejkoľvek špecifikácie užívacieho práva. Vzniesol tiež z opatrnosti námietku premlčania, keď od vkladu do katastra nehnuteľností ubehli viac ako tri roky. Rovnako žalovaný 2/ namietal, že žalobca v konaní nepreukázal právnu sukcesiu užívacieho práva k nárokoványm pozemkom. Nemal vedomosť o tom, že by so žalobcom uzavrel akýkoľvek zmluvný vzťah, ktorý by sa týkal užívania pozemkov a z neho vyplývajúceho predkupného práva. Tvrdil, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno týkajúce sa sukcesie užívacieho práva. Žalovaný 3/ poukazoval na to, že bolo povinnosťou žalobcu preukázať dôvodnosť svojho nároku. Pokiaľ ide o kúpnu zmluvu pod V 115/14 zo dňa 13.02.2014, táto je platnou zmluvou, od jej vkladu do katastra nehnuteľností uplynula doba 3 rokov v dôsledku čoho žalovaný 3/ namietol premlčanie nároku. Okrem toho podľa jeho názoru sa zákon

o obmedzení vlastníckeho práva sa na túto zmluvu nevzťahoval. Zámenná zmluva V 2302/14 zo dňa 09.01.2014 je tiež platnou zmluvou, lebo predmetom scudzenia bol pozemok v intraviláne obce, takže ani na ňu sa zákon č. 140/2014 Z.z. nevzťahoval. Predmetom kúpnej zmluvy V 354/2015 zo dňa 07.04.2015 boli pozemky v intraviláne obce, na ktorú sa zákon č. 140/2014 Z.z. nevzťahoval a tiež sa nevzťahoval ani na kúpnu zmluvu V 646/15 zo dňa 20.05.2015, predmetom ktorej bol predaj spoluvlastníckeho podielu.

1.4. Na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ust. § 137 písm. c) CSP a ust. § 4 ods. 1 písm. a), b), c), ods. 3 až 8 a § 5 ods. 1 písm. a) bod 1 a 2, písm. b), c), d), ods. 3, 4, 5 zák. č. 140/2014 Z.z. o nadobúdaní vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku účinného v čase uzavretia žalobcom napádaných právnych úkonov a vychádzal tiež z Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 20/2014-80 zo dňa 14.11.2018, podľa ktorého ustanovenia článku I § 4, 5, 6 zákona č. 140/2014 Z. z. o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie sú v súlade s čl. 1, čl. 13 ods. 4, čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

1.5. Na základe vykonaného dokazovania a po právnom posúdení veci dospel súd prvej inštancie k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby. Konštatoval, že žalobca ako samostatne hospodáriaci roľník vykonával v obci F. podnikateľskú činnosť viac ako 10 rokov, čo vyplýva z Osvedčenia o SHR od 01.07.2003, teda by mu podľa § 4 ods. 1 písm. a) až c) zákona č. 140/2014 o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku patrilo zákonné predkupné právo k poľnohospodárskej pôde. Žalobca v konaní nepreukázal, že by bol pozemok v k. ú. F. parc. č. XXX/XX registra "E" o výmere 20731 m² užíval. O tomto žalobca nepredložil žiaden dôkaz. Zákonné predkupné právo však podľa názoru súdu zaniklo v priebehu konania Nálezom Ústavného súdu SR k 14.11.2018, keď ustanovenia § 4, 5 a 6 cit. zákona, ktoré obmedzovali prevod vlastníckeho práva ornej pôdy v prospech žalobcu a o ktoré žalobca oprel svoju žalobu, boli vyhlásené za protiústavné, teda stratili účinnosť. Žalobca tak v priebehu konania stratil hmotnoprávny podklad svojej žaloby a nepreukázal naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právnych úkonov, pričom podľa § 137 písm. c) CSP naliehavý právny záujem nie je daný, ak sa petit žaloby, jej skutkové tvrdenia a právne hodnotenie neviažu na odstránenie konkrétnej spornosti žalobcom uplatneného práva. Právne postavenie žalobcu by sa teda vôbec nezmenilo, pričom aj samotný petit žaloby nie je dostatočne určitý a vykonateľný, keď presne, jasne a nezameniteľne nešpecifikuje každý z právnych úkonov, ktorého neplatnosti sa žalobca domáha. Žalobca priamo v žalobe tvrdil, že nemal možnosť sa s týmito právnymi úkonmi oboznámiť, lebo mu ich kataster nehnuteľností odmietol vydať, preto súd požiadal Okresný úrad odbor katastrálny J. o predloženie týchto právnych úkonov. Tieto súd na pojednávaní oboznámil ich prečítaním a zistil, že prvým výrokom žaloby bola namietaná neplatnosť právneho úkonu zámennej zmluvy, a to Zmluvy o prevode nehnuteľností uzavretej medzi spoločnosťou Woodward s.r.o., IČO: 46425209 s J. E., nar. XX.XX.XXXX, ktorá bola uzavretá dňa 01.12.2014, zapísaná do KN pod č. vkladu V2302/14 Okresným úradom Partizánske, pričom v § 3 zákona č. 140/2014 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy dňa 01.12.2014 absentoval § 611 Občianskeho zákonníka. Tento zákon účinný od 01.06.2014, teda aj v čase uzavretia zámennej zmluvy, sa na zámennú zmluvu nevzťahoval, preto zámenná zmluva uzatvorená medzi žalovanými 1/ a 2/ je platná a táto nadobudla účinnosť vkladom do katastra nehnuteľností dňa 09.01.2015. Pokiaľ sa žalobca druhým výrokom domáhal neplatnosti Zmluvy o prevode nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX v KÚ F., obec F., okres J. XXX/XX, registra E o výmere 20371 m², orná pôda z prevádzajúceho: Woodward s.r.o., IČO: 46425209 na nadobúdajúceho: Agro-coop, Klátova Nová Ves a.s., IČO: 36303267, pričom tento výrok zahŕňal viacero právnych úkonov a to kúpnu zmluvu uzavretú dňa 13.01.2014 medzi predávajúcim- žalovaným 1/ a kupujúcim žalovaným 2/, predmetom ktorej bola parcela reg. E XXX/XX orná pôda o výmere 20371 m², ktorá zmluva nadobudla účinnosť 14.02.2014 pod V 115/2014. Na túto zmluvu sa zákon č. 140/2014 Z. z. vôbec nevzťahoval, lebo tento zákon nadobudol účinnosť až od 01.06.2014, teda predmetná zmluva bola uzavretá platne a na jej prevod žiadne zákonné predkupné právo žalobcovi nevzniklo. Následne žalovaný 1/ ako predávajúci a žalovaný 2/ ako kupujúci uzavreli kúpnu zmluvu dňa 30.03.2015, na základe ktorej žalovaný 1/ previedol na žalovaného 2/ spoluvlastnícky podiel na spornej nehnuteľnosti parc. č. XXX/XX o výmere 20371 m² orná pôda, teda zákonné obmedzenia, z ktorých žalobca vyvodzoval zákonné predkupné právo sa na prevod spoluvlastníckeho podielu v

zmysle § 4 ods.1 písm. b/ zákona č. 140/2014 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy nevzťahovali, teda išlo o platný právny úkon, zmluva nadobudla účinnosť dňa 20.05.2015 pod V 646/2015. Následne H. H. a žalovaný 2/ uzavreli zámennú zmluvu na spornú nehnuteľnosť 02.02.2018 pod V 270/2018 bez finančného vyrovnania, kedy zákon č. 140/2014 Z. z. v § 3 uvádzal, že obmedzenia vlastníckeho práva sa nevzťahujú na zámennú zmluvu, ak hodnota zamieňaných nehnuteľností - poľnohospodárskej pôdy je porovnateľná, čo bolo splnené, teda zmluva je platná. Zámennou zmluvou uzavretou medzi H. H. a žalovaným 3/ bol vykonaný prevod spornej parcely na žalovaného 3/ zo dňa 15.06.2018, ktorá nadobudla účinnosť dňa 20.07.2018. V ust. § 3 zákona č. 140/2014 účinného v čase uzavretia tejto zmluvy bolo uvedené, že ak hodnota vymieňaných pozemkov bola rovnaká s tým, že rozdiel mohol byť 10 %, prvoinštančný súd skonštatoval, že táto podmienka bola splnená, preto zámenná zmluva vkladovaná pod V 1276/2018 je platným právnym úkonom. Nakoľko ustanovenia § 4, 5 a 6 zákona č. 140/2014 Z. z., o ktoré žalobca opieral svoju žalobu, boli v priebehu konania vyhlásené za protiústavné Nálezom ÚS SR 20/2014-80 zo dňa 14.11.2018 a stratili platnosť a účinnosť, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právnych úkonov. Právne postavenie žalobcu by sa vôbec nezmenilo, lebo jeho zákonné predkupné právo ako samostatne hospodáriacemu roľníkovi vykonávajúcemu poľnohospodársku činnosť v obci F. po dobu viac ako 10 rokov pre neústavnosť zákonných ustanovení § 4, 5 a 6 zákona č. 140/2014 Z. z. zaniklo, teda zanikol aj naliehavý právny záujem žalobcu na neplatnosti týchto právnych úkonov. Súd prvej inštancie preto žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

1.6. Súd prvej inštancie ako nedôvodný zamietol aj návrh žalobcu na prerušenie konania zo dňa 17.06.2019, ktorý žalobca odôvodňoval potrebou vyčakať, či Národná rada SR rozhodne o zmene zákona v časti ust. § 4 až 6 zák. č. 140/2014 Z. z. o nadobúdaní vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku, ktoré stratili účinnosť na základe Nálezu Ústavného súdu SR č. 33/2019. Súd prvej inštancie uviedol, že nakoľko vo veci rozhodoval až dňa 05.12.2019, teda po termíne 11.08.2019, dokedy mohol parlament rozhodnúť o zmene zákona, k čomu však nedošlo, nebol už daný dôvod na predĺženie konania v zmysle § 162 ods. 1 písm. a) CSP.

1.7. Výrok o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil plným úspechom žalovaných 1/, 2/, 3/ vo veci a ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku v časti vo výroku I. a II. podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, ktoré odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), g). Uviedol, že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a to tak, že mu odoprel možnosť zúčastniť sa pojednávania. Predchádzajúcich pojednávanií sa nemohol zúčastniť pre iné dôležité pracovné povinnosti. Predpokladal, že sa zúčastní aspoň pojednávania dňa 05.12.2019, ale z dôvodu choroby sa ho zúčastniť nemohol z pracovných dôvodov a ďalšiu možnosť mu súd neposkytol. Vyjadril presvedčenie, že ako účastník konania sa má právo zúčastniť všetkých pojednávanií a zároveň, že to nie je jeho povinnosť. Poukázal na ust. § 183 ods. 1 CSP. Ďalej súdu prvej inštancie vytýkal, že nevykonal ním navrhnuté dôkazy na vypočutie svedkov, a to A., C., R. L.

a R. F., v dôsledku čoho ani títo svedkovia nemohli potvrdiť skutočné užívanie predmetných pozemkov. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie nezabezpečil príslušné listiny z katastra nehnuteľností v dôsledku čoho sa on nemohol s obsahom týchto listín oboznámiť a pripraviť sa na pojednávanie. Aj keď je pravdou, že tieto listiny boli oboznámené prečítaním na pojednávaní, i napriek výslovnej žiadosti právneho zástupcu mu nebolo umožnené sa podrobnejšie s týmito listinami oboznámiť, preštudovať si ich a následne premyslieť ďalšie potrebné kroky. Vo veci tiež nebola právnenému zástupcovi zaslaná zápisnica o pojednávaní zo dňa 07.11.2019, túto si musel zabezpečiť jej prekopírovaním zo súdneho spisu na náklady žalobcu a taktiež mu nebol zaslaný zvukový záznam z pojednávania zo dňa 05.12.2019, v dôsledku čoho jeho právny zástupca nemal možnosť na jeho základe upresniť v odvolaní niektoré skutočnosti, ktoré odznali na poslednom pojednávaní a boli zachytené len v zvukovom zázname. Pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval v napadnutom rozsudku, že on, žalobca nepreukázal užívanie predmetných nehnuteľností, tento záver prvoinštančného súdu je v rozpore s dôkazmi predloženými v spise, a to s mapkou, v ktorej bolo zakreslené užívanie náhradných pozemkov žalobcom tak, ako boli tieto žalobcovi vyčlenené a na ktorej bol zaznamenaný súhlas s užívaním vtedajšieho vlastníka. Žalobca tvrdil, že listinou zo dňa 31.03.2013 preukázal, že prevzal firmu R. F. od 01.04.2013 a tým vstúpil do všetkých jeho práv a povinností ako podniku. Nie je pritom podmienkou platnosti dohody

o prevzatí podniku, aby v nej boli uvedené všetky právne vzťahy, ktoré sa k podniku vzťahujú. Pokiaľ žalovaný 1/ poprel na poslednom pojednávaní, že uvedenú nehnuteľnosť žalobca užíva, išlo o účelovú obranu, nakoľko skôr túto skutočnosť nenamietol, a preto s poukazom na ust. § 151 ods. 1 CSP nešlo o spornú skutočnosť. Rovnako bez relevantných argumentov je aj spochybňovanie jeho sukcesie po právnom predchodcovi vyjadrené žalovaným 2/. Žalovaní však potvrdili užívanie pôdy žalobcom a jeho právnymi predchodcami, keď uviedli, že žalobca nebol oprávnený vysadiť na ornej pôde sad a zmeniť jeho kultúru. Existovalo totiž viacero právnych titulov užívania uvedených nehnuteľností, medzi iným, čo sa týka parcely č. XXX/XX, bola tá skutočnosť, že žalobca sa s jej vlastníkom dohodol na jej užívaní zámenou za užívanie iného obdobného pozemku v katastri obce F.. Túto skutočnosť uviedol na pojednávaní právny zástupca žalobcu s tým, že to žalobca ani prípadní iní svedkovia nemohli potvrdiť, keďže tam zúčastnení neboli. Táto skutočnosť sa však mala v zmysle zákona pokladať za nespornú. Žalobca ďalej poukázal na to, že právny zástupca žalovaných sa nevedel vyjadriť, či a ako žalovaní tieto pozemky užívajú. Tak isto sa nevedel vyjadriť na základe akého ekonomického či právneho záujmu došlo k jednotlivým prevodom vlastníctva nehnuteľností, keď si účastníci zmlúv o prevode nehnuteľností tieto pozemky medzi sebou vymieňali a predávali vo veľkom rozsahu, ako to vyplýva už len zo žalovaných zmlúv, bez vysvetlenia akéhokoľvek ekonomického prínosu. Žalobca zdôraznil, že sa jedná o poľnohospodársku pôdu, na ktorej je dôležité, akým spôsobom sa obhospodaruje, i keď poväčšine sú ročné cykly obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy, ale z hľadiska vlastníckeho práva má význam aj spôsob obhospodarovania, zachovania kvality pôdy atď. Dôvod, ktorý uviedol právny zástupca žalovaných, že zmluvy boli vyhotovené v zmysle zákona, naráža okrem konkrétnych porušení zákona a neplatných zmlúv i na tú skutočnosť, že týmto spôsobom sa žalovaní snažili obísť zákon. Žalobca poukázal na to, že žalovaní si vymieňali spoluvlastnícke podiely k pozemkom za tým účelom, aby sa stali navzájom spoluvlastníkmi iných pozemkov a mohli ich následne získať v celosti kúpou.

V čase uzatvárania zmlúv platila reštrikcia v možnosti nadobúdania poľnohospodárskej pôdy, a túto mohla nadobudnúť len osoba, ktorá prevádzala poľnohospodársku výrobu alebo podnikala najmenej 3 roky pred dňom uzavretia zmluvy v obci. Tým, že žalovaní sa prostredníctvom zámenných zmlúv, ktoré boli vylúčené z pôsobenia zákona (alebo neskôr čiastočne vylúčené v prípadoch, kde rozdiel v hodnote zamieňaných poľnohospodárskych pozemkov bol maximálne 10 %) nadobudli vzájomné spoluvlastníctvo k prevádzaným nehnuteľnostiam, vylúčili tak pôsobenie zákona, ktorý sa nevzťahoval na spoluvlastníkov. Vzájomnými výmenami menších častí pozemkov v približne rovnakom rozsahu nadobudli navzájom spoluvlastnícke právo v týchto nehnuteľnostiach a následne ako spoluvlastník mohla bez obmedzenia uvedené nehnuteľnosti kúpiť osoba, ktoré pôvodne nespĺňala zákonné podmienky na kúpu uvedených nehnuteľností. O tom, že sa od počiatku jedná o špekuláciu, svedčí i skutočnosť, že právny zástupca žalovaných nevedel, kto uvedené pozemky užíva

a samozrejme nevedel uviesť ekonomický, v tomto prípade i poľnohospodársky zmysel týchto mnohopočetných prevodov. Pokiaľ súd prvej inštancie dospel k názoru, že zmluva o prevode nehnuteľností uzavretá medzi spoločnosťou Woodward s.r.o., IČO:46425209 a J. E., nar. XX.XX.XXXX, zo dňa 01.12.2014, zapísaná do KN pod č. vkladu V2302/14 Okresným úradom Partizánske, je zámennou zmluvou, pričom vychádzal z označenia tejto zmluvy, žalobca poukázal na skutočnosť, že hodnota zamieňaných nehnuteľností v tejto zmluve predstavovala len 21 % hodnoty prevádzaných nehnuteľností a väčšinu (79 %) tvorila kúpna zmluva. V tejto súvislosti súd prvej inštancie opomenul právnu zásadu, že zmluva sa neposudzuje podľa jej označenia, ale podľa obsahu. Podľa názoru žalobcu išlo teda o kúpnu zmluvu, a to minimálne v časti a v tejto časti mala byť v zmysle § 41 Obč. zák. vyhlásená za neplatnú. Súd prvej inštancie sa však s obsahom zmluvy v nadväznosti na možnú jej čiastočnú neplatnosť v napadnutom rozsudku vôbec nezaoberal. Čo sa týka ostatných zmlúv o prevode nehnuteľností, tieto zmluvy sú neplatné v zmysle § 39 Obč. zák., nakoľko svojim obsahom alebo účelom odporujú zákonu alebo zákon obchádzajú alebo sa priečia dobrým mravom, ako bolo vysvetlené vyššie. Žalovaní nevedeli vysvetliť ekonomický, podnikateľský alebo poľnohospodársky záujem na uvedených prevodoch. Odôvodnenie zmluvnej voľnosti svedčí o tom, že takýto záujem predstavoval len skrytý záujem, to znamená získanie uvedených nehnuteľností v rozpore so zákonom. Cieľom žalovaných bolo najmä obísť zákon

a zabezpečiť kúpu nehnuteľností osobe, ktorá na to nebola oprávnená. Čo sa týka ďalších zmlúv, ktoré nadväzovali na predchádzajúcu neplatnú zmluvu o prevode príslušných pozemkov, tieto sú neplatné aj z toho dôvodu, že vlastníci potom následne prevádzali viac práv, ako mali sami, a to v rozpore so zásadou, že nikto nesmie previesť viac práv ako má

v skutočnosti. Žalobca zdôraznil, že on ako osoba hospodáriaca na uvedených pozemkoch má právny záujem na tom, aby vyššie označené zmluvy boli vyhlásené za neplatné, lebo tak bude mať možnosť osloviť vlastníkov a dohodnúť sa s nimi na ďalšom postupe. Je pravda, že pôvodne svoj právny záujem

odvodzoval hlavne od ustanovenia § 4 zák. č. 140/2014 Z. z., ktorého ustanovenie bolo zrušené Ústavným súdom Slovenskej republiky zo dňa 14.11.2018, kedy bola pozastavená účinnosť a následne jeho účinnosť zanikla. To však nemení nič na skutočnosti, že uvedené právne úkony mali byť uzavreté podľa vtedy platného právneho stavu, čiže podľa vyššie uvedených citovaných ustanovení a následná zmena a zrušenie týchto ustanovení nijakým spôsobom platnosť týchto zmlúv nekonvalidovala. Žalobca uviedol, že jeho právne postavenie je síce oslabené, avšak vzhľadom na skutočnosť, že riadne hospodári na uvedených pozemkoch, že tam riadne obhospodaruje sad a že deklaroval neplatnosť uvedených zmlúv, dostal by sa do výhodnejšieho postavenia na rokovanie s pôvodnými vlastníkami. Preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe vyhovel alebo aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaní 1/ až 3/ v písomnom vyjadrení zo dňa 06.03.2020 k odvolaniu žalobcu navrhli, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny. Uviedli, že odvolanie žalobcu je založené na viacerých mylných úvahách a subjektívnych tvrdeniach, ktoré sú irelevantné vzhľadom na samotnú podstatu prejednávanej veci ako aj podstatu odvolacieho konania. Poukázali na to, že aj keď žalobca citoval viaceré odvolacie dôvody podľa § 365 CSP, neuviedol k nim relevantné skutočnosti, právne úvahy a dôkazy, ktoré by preukazovali ich naplnenie. Podľa ich názoru je neprípustné, aby bolo podanie odvolania odôvodnené len uvedením viacerých odvolacích dôvodov, bez ich bližšej konkretizácie a bez uvedenia, na základe čoho ich vôbec žalobca považuje za naplnené. K žalobcom tvrdenému znemožňovaniu uskutočnenia procesných práv na jeho strane uviedli, že súd prvej inštancie žiadnym spôsobom neodoprel žalobcovi možnosť zúčastniť sa na pojednávaní. Poukázali na to, že v predmetnej veci sa uskutočnil dve pojednávania, prvé dňa 07.11.2019 a druhé dňa 05.12.2019, pričom ani na jednom z pojednávanií neodoprel súd prvej inštancie žalobcovi možnosť zúčastniť sa ich. V rozpore so zásadami logického myslenia a uvažovania je argumentácia žalobcu, ktorý bol na oboch pojednávaníach zastúpený právnym zástupcom - JUDr. Igorom Gažíkom, advokátom, ktorý na pojednávaníach riadne hájil jeho záujmy. Žalobcovi nikto nebránil, aby sa zúčastnil na ktoromkoľvek z daných pojednávanií, túto možnosť však žalobca nevyužil. Taktiež nemožno súhlasiť so svojvoľným výkladom a nesprávnym tvrdením žalovaného, že ak sa žalobca niektorého pojednávania nezúčastní, má právo zúčastniť sa nasledujúceho, že uvedené právo mu nezaniká. Žalovaní poukázali na zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“, teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. Aj napriek tomu, že bol žalobca na oboch pojednávaníach riadne zastúpený, mal možnosť zúčastniť sa ktoréhokoľvek z nich a uplatňovať tak svoje procesné oprávnenia. Ak tak nespravil, neznamená to, že súd mu odoprel účasť na pojednávaní. K tvrdeniu žalobcu, že súd prvej inštancie nevykonal ním navrhnuté dôkazy - výsluch svedkov A. R. L. a R. F., ktorých účasť na pojednávaní mal zabezpečiť sám žalobca, čo však žalobca neučinil, žalovaní poukázali na to, že samotný A. R. L. zaslal súdu list s ospravedlnením neúčasti, v ktorom okrem iného uviedol, že o predmetnej právnej veci o neplatnosť právneho úkonu nemá žiadnu vedomosť a jeho svedecká výpoveď nie je nutná. V tomto kontexte potom argumentácia žalobcu pôsobí nezmyselne, pretože svedok, ktorého výsluch navrhol žalobca, nemal žiadnu vedomosť o tom, k čomu by sa mal v predmetnom spore vyjadrovať. Žalobca tiež nezmyselne tvrdil, že svedka R. F. ospravedlnil priamo právny zástupca žalobcu na pojednávaní dňa 05.12.2019. Právny zástupca žalobcu totiž na tomto pojednávaní len uviedol, že nezabezpečil účasť svedkov na pojednávaní, avšak neuviedol absolútne žiaden dôvod, pre ktorý sa svedok R. F. nedostavil. Žalovaní ďalej poukázali na to, že žalobca napriek opakovaným výzvam zo strany prvoinštančného súdu, aby podložil skutkové tvrdenia dôkazmi, tak neurobil, naopak, v priebehu konania neustále vyžadoval, aby prvoinštančný súd neefektívne, nevhodne a v rozpore so zásadou rýchlosti konania a koncentrácie konania na základe jeho návrhov sám zabezpečoval dôkazy - či už výsluchy svedkov, alebo vyžiadanie všetkých právnych úkonov, ktoré sa týkali prevodu nehnuteľností. Žalovaní poukázali na to, že aj keď prvoinštančný súd zabezpečil na základe žiadosti žalobcu ním navrhnuté dôkazy, ktoré boli do spisu založené dňa 21.11.2019, žalobca nevyvinul úsilie, aby sa s nimi oboznámil a to aj napriek tomu, že ich sám vyžadoval. Podľa názoru žalovaných žalobca mal 14 dní na to, aby do spisu nahliadol a aby sa s predmetnými písomnosťami oboznámil. Preto neobstojí tvrdenie žalovaného, že sa nemohol pripraviť na pojednávanie na podklade uvedených listín. Za podstatnú skutočnosť žalovaní označili najmä to, že žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázal ani naliehavý právny záujem na určení neplatnosti namietaných právnych úkonov, ktoré navyše ani bližšie nešpecifikoval. Poukázali na znenie ust. § 137 písm. c) CSP a na

rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky k otázke naliehavosti právneho záujmu a zdôraznili, že okrem neurčitosti žalobného petitu, vzhľadom na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. novembra 2018, sp. zn. PL. ÚS 20/2014 žalobca stratil v priebehu konania hmotnoprávny podklad svojej žaloby a nepreukázal v žiadnom prípade v nadväznosti na vyššie uvedené naliehavý právny záujem na rozhodnutí súdu, teda naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právnych úkonov, ktoré navyše ani bližšie nekonkretizoval. Samotný žalobca si bol pritom vedomý následkov uvedeného Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, čo možno vyvodiť z jeho návrhu na prerušenie konania zo dňa 17.06.2019, keď uviedol, že konanie žiada prerušiť do 11.08.2019, nakoľko po tomto termíne bude zrejmé, či Národná rada Slovenskej republiky po rozhodnutí ústavného súdu rozhodne o zmene zákona, z ktorého on odvíjal svoj nárok. Žalovaní uviedli, že niet pochybností o tom, že k zmene zákona nedošlo, napriek tomu však žalobca naďalej trval na podanej žalobe, absurdným spôsobom odôvodňuje, resp. napáda platnosť právnych úkonov odvolávaním sa na to, že žalovaní nevedeli uviesť, na základe akého ekonomického právneho záujmu došlo k prevodom nehnuteľností. Podľa názoru žalovaných žalobca nepreukázal aktívnu legitimáciu, keď neunesol dôkazné bremeno o svojom tvrdení, že užíva sporné nehnuteľnosti a už vôbec nepreukázal, že by tieto nehnuteľnosti užíval aj v čase platnosti a účinnosti zák. č. 140/2014 Z.z. Tvrdenia žalobcu o obchádzaní zákona pri uzatváraní jednotlivých zmlúv o prevode nehnuteľností označili za nedôvodné a ničím nepreukázané. Odmietli tvrdenia žalobcu o neplatnosti predmetných zmlúv a zdôraznili, že všetky zmluvy boli vyhotovené v súlade so zákonom tak, ako to vyplynulo z odôvodnenia napadnutého rozsudku.

4. Žalobca v písomnom stanovisku zo dňa 22.06.2020 k vyjadreniu žalovaných 1/ až 3/ uviedol, že trvá na dôvodoch uvedených vo svojom odvolaní. K argumentácii žalovaných 1/až 3/, že mu nebola odňatá možnosť konať pred súdom uviedol, že podľa jeho názoru, ak sa účastník konania nezúčastnil niektorého pojednávania, má naďalej právo zúčastniť sa konania nasledujúceho a uvedené právo mu nezaniká. Odkázal pritom na ust. § 183 ods. 1 CSP. Za účelom umožnenia účasti na pojednávaní (ktoromkoľvek a nielen na prvom) existuje inštitút odročenia pojednávania a tiež inštitút predvolania na pojednávanie, resp. oznámenie termínu pojednávania. Čo sa týka nevykonania navrhnutých dôkazov, žalovaní nepopreli, že súd nevykonal dôkazy ním navrhnuté. Zabezpečenie účasti na pojednávaní však neznamená, že je povinnosťou strany za akýchkoľvek okolností dotyčného svedka na súd dopraviť, lebo na to nemá príslušné oprávnenia, tieto má súd. V tomto prípade sa A.. C.. L. ospravedlnil. Pokiaľ ide o otázky, ktoré mu mal klásť na pojednávaní on, žalobca, bolo vecou jeho procesnej taktiky, či mu otázky pošle vopred na písomné vyjadrenia alebo sa bude pýtať priamo na pojednávaní. Čo sa týka svedka R. F., toho účasť bola tiež ospravedlnená na pojednávaní dňa 05.12.2019, a to vážnymi rodinnými dôvodmi. Jeho neúčasť ospravedlnil právny zástupca priamo na pojednávaní dňa 05.12.2019 a z uvedeného dôvodu žiadal pojednávanie odročiť. Žalobca tiež nesúhlasil s tvrdením žalovaných 1/ až 3/, že konal neefektívne. Uviedol, že žiadal o predloženie listín o právnych úkonoch, o platnosti ktorých sa viedlo súdne konanie, lebo sám nemal možnosť zabezpečiť ich. Za nepravdivé tiež označil tvrdenie žalovaných, že sa neoboznamoval s listinami zo súdu. Konal tak pravidelne, o čom svedčia záznamy v spise po nahliadnutí. Sám ich zabezpečiť nemohol z dôvodu, že kataster nehnuteľností mu ich nevydal a neboli mu ich ochotní vydať ani žalovaní. Ďalej uviedol, že žiadne obštrukcie nerobil ani pri návrhu na vypočutie svedkov. Ani zo samotného vyjadrenia právneho zástupcu žalovaných nevyplývalo, za akým účelom boli tieto zvláštne prevody z ekonomického hľadiska robené, či niekto na pozemkoch, ktoré boli predmetom prevodu na základe napadnutých zmlúv, hospodáril a ako. Z tohto dôvodu žiadal vypočuť aj žalovaných k spôsobu užívania pozemkov, čo považoval za dôležité pre posúdenie platnosti zmlúv, lebo svedkovia mali preukázať, že sa jedná o zmluvy obchádzajúce zákon. Ďalej sa žalobca vo svojom stanovisku zaoberal postupom pri oboznamovaní sa s listinami založenými v priebehu sporu do spisu, pričom poukázal na to, že nebolo jeho povinnosťou dennodenne skúmať, či a aké nové listiny sa v spise nachádzajú. Podľa jeho názoru v prípade, že súd zabezpečí listiny na pojednávanie, je potrebné, aby ich riadne oboznámil a v prípade, že sa jedná o komplikované právne vzťahy, je potrebné, aby mali možnosť sa s nimi riadne oboznámiť aj strany sporu a prípadne sa k nim písomne vyjadriť, čím sa zefektívni súdny proces a nedôjde k porušeniu práva žiadnej zo strán sporu. Pokiaľ ide o preukazovanie naliehavého právneho záujmu, žalobca uviedol, že ten bol preukazovaný a odôvodnený. Je pravdou, že v dôsledku zrušenia ustanovení zák. č. 140/2014 Z.z. mu zostal ten právny záujem, že je riadne hospodáriaci roľník na uvedených pozemkoch už desiatky rokov, vybudoval a obhospodaruje ovocinársky sad už od roku 1993, a preto má právny záujem, lebo deklarováním neplatnosti uvedených zmlúv by sa dostal do výhodnejšieho postavenia, ako nájomca v rokovaní s pôvodnými vlastníkmi. Ako bolo preukázané v časti o neplatnosti zmlúv, žalovaní sa zaoberali najmä špekulatívnymi prevodmi nehnuteľností. Ak už boli formálne vlastníkmi nehnuteľností, na ktorých

on hospodáril, situáciu s ním nijako neriešili. Žalovaným v podstate ide iba o to mať vlastníctvo, zatiaľ čo on má záujem uvedené nehnuteľnosti užívať. Nakoniec ani nevedeli povedať, ako sa ich pozemky užívajú. Žalobca zdôraznil, že žalobou na určenie sa nie vždy musí preukázať neurčitosť alebo aby sa vždy odstraňovala len neistota právneho vzťahu, ako to vyplýva z § 137 písm. c) CSP. Napokon aj v danom prípade je tomu tak, lebo právny vzťah medzi žalovanými a tými, ktorým pozemky predávali, mal vzniknúť na základe neplatnej právnej zmluvy, ktorá nepožíva ochranu práva, a teda je sporné či sú vlastníci. Žalobca ako prenajímateľ má povinnosti a práva len voči skutočnému vlastníkovi. Pokiaľ ide o špecifikáciu žalobného petitu, k tejto nemohlo dôjsť v čase vyhotovenia, pretože nemal k dispozícii listiny o právnych úkonoch. V súvislosti s námietkou žalovaných ohľadne užívania pozemku parc. č. XXX/XX registra „E“ o výmere 20731 m² v k. ú. F., žalobca uviedol, že predmetný pozemok užíval, čo v zmysle § 151 ods. 2 CSP označil za nespornú skutočnosť, nakoľko žalovaní nepreukázali opak. Pokiaľ žalovaní namietali sukcesiu práv po jeho otcovi, mali o tom predložiť dôkazy. Okrem toho, o skutočnosti, že jeho otec R. F. previedol na neho celý jeho podnik týkajúci sa poľnohospodárskej výroby, svedčia dôkazy založené do súdneho spisu. Žalobca ďalej uviedol, že žalovaní zrejme nepochopili jeho odvolanie založené na argumentácii, že právne úkony, ktorých určenia neplatnosti sa domáhal podanou žalobou, sú neplatné v zmysle § 39 Obč. zák. Žalobca sa nestotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že malo ísť o zámennú zmluvu, lebo podľa neho zámena skutočne predstavovala len 21 % hodnoty prevádzaných nehnuteľností a väčšinu 79 % tvorila kúpna zmluva. Keďže právny úkon sa má posudzovať podľa jeho obsahu, a nie názvu, je zrejmé, že väčšinovým právnym úkonom bola jednoznačne kúpna zmluva a preto uvedená zmluva odporovala zákonu. Žalobca preto alternatívne tvrdil, že sa jedná o obchádzanie zákona a v prípade, že uvedená zmluva je z týchto dôvodov neplatná, sú následne neplatné aj ďalšie zmluvy z dôvodu, že nikto nemôže previesť na iného viac, ako vlastní sám. Podľa názoru žalobcu, ak by súd akceptoval argument žalovaných na poslednom pojednávaní bez možnosti vypočuť svedkov, ktorí boli navrhnutí aj na skutočnosť, ako sa pozemok užíva, tak žalobca namietol, že sa jedná o novú skutočnosť, ku ktorej nebolo pripustené dokazovanie. V takom prípade by chcel v ďalšom konaní navrhnúť vypočuť aj iných svedkov, ako napríklad A. C. R.

L., A. H. J., A. R. E., E. E., H.

G., Y. D., A. J. F., R. F., C. F.,

A. H. L. H. H. a svedkov, ktorí majú negatívnu skúsenosť s A. A. P. a K. B., a to na osvetlenie vzájomných vzťahov medzi žalovanými a tretími osobami a taktiež považoval za potrebné, aby sa vyjadrili priamo žalovaní C. E., A. S. a H. E.. Žalobca preto trval na dôvodoch svojho odvolania.

5. Žalovaní 1/ až 3/ sa k stanovisku žalobcu zo dňa 22.06.2020 písomne nevyjadrili.

6. Odvolací súd vec preskúmal podľa § 380 CSP v rozsahu podaného odvolania a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP. O odvolaní žalobcu rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, pretože vo veci nebolo potrebné zopakovať dokazovanie a nevyžadoval to ani dôležitý verejný záujem.

7. Z úradnej povinnosti, vychádzajúc z ust. § 380 ods. 2 CSP, odvolací súd skúmal, či konanie pred súdom prvej inštancie nebolo zaťažené vadami, ktoré sa týkajú procesných podmienok. Preskúmaním procesného postupu prvoinštančného súdu predchádzajúceho rozhodnutiu vo veci odvolací súd nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 389 ods. 1 písm. a), b) CSP.

8. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP znamená, že v danej veci neboli splnené procesné podmienky konania. Procesné podmienky sú také vlastnosti súdu a subjektov civilného konania, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ súdneho konania, vyplývajúci zo základných ustanovení Civilného sporového poriadku (napr. nedostatok procesnej subjektivity). Na procesné podmienky konania súd prihliada kedykoľvek počas konania.

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu,

právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali nesplneniu procesných podmienok konania. Na procesné podmienky konania pritom je povinný súd prihliadať počas celého konania. K tvrdeniu žalobcu, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces tým, že súd prvej inštancie mu neumožnil zúčastniť sa pojednávania vo veci, keď prvého pojednávania sa nemohol zúčastniť pre iné dôležité pracovné povinnosti a druhého pojednávania sa nemohol zúčastniť z dôvodu ochorenia, odvolací súd uvádza, že žalobca, v konaní právne zastúpený advokátom, bol na obidve pojednávania riadne a včas predvolaný. Na pojednanie nariadené na termín 07.11.2019 sa žalobca nedostavil, dôvod svojej neúčasti neuviedol. Z obsahu zápisnice o pojednaní zo dňa 07.11.2019 vyplýva, že pojednanie bolo odročené na deň 05.12.2019 s tým, že právny zástupca žalobcu vzal termín pojednávania na vedomie a mal aj zabezpečiť účasť žalobcu na pojednaní. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že 04.12.2019, teda deň pred nariadeným termínom pojednávania, žalobca prostredníctvom právneho zástupcu požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu choroby, pre ktorú sa nemôže na pojednanie dostaviť. E-mailovou správou zo dňa 04.12.2019 zákonná sudkyňa právneho zástupcovi žalobcu oznámila, že návrhu na odročenie pojednávania nevyhovuje, a to pre krátkosť času a tiež vzhľadom na skutočnosť, že z potvrdenia lekára nevyplýva, že zdravotný stav žalobcu mu neumožňuje zúčastniť sa súdneho konania; okrem toho pripojený doklad o zdravotnom stave žalobcu je nečitateľný. Zákonná sudkyňa zároveň poukázala na skutočnosť, že žalobca sa nezúčastnil ani predchádzajúceho pojednávania, na ktorom mohol byť vypočutý, preto jeho postup označila za obštrukciu.

11. Podľa § 183 ods. 1 CSP pojednanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednaní nechali zastúpiť.

12. Podľa § 183 ods. 3 CSP strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, oznámi súdu dôvod bezodkladne po tom, čo sa o ňom dozvedela alebo mohla dozvedieť, alebo ho s prihliadnutím na všetky okolnosti mohla predpokladať.

13. Podľa § 183 ods. 4 CSP, ak súd zistí, že stranou uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý, bezodkladne o tom upovedomí stranu, ktorá odročenie navrhla. Strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, je povinná uviesť telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorú ju možno upovedomiť o rozhodnutí súdu o jej návrhu na odročenie pojednávania.

14. Odvolací súd vychádzajúc z obsahu spisu konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie, ktorý nevyhovel návrhu žalobcu na odročenie pojednávania a vec prejednal v jeho neprítomnosti, avšak za účasti jeho právneho zástupcu, nezistil žiadne procesné pochybenie, v dôsledku ktorého by bolo žalobcovi znemožnené uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Žalobca mal možnosť pojednávania sa zúčastniť, a že túto možnosť nevyužil, nemožno hodnotiť ako procesné pochybenie súdu. Okrem toho, žalobca bol na oboch pojednaniach, na ktorých došlo k vecnému prejednaniu sporu, riadne právne zastúpený svojim advokátom. Tvrdenie žalobcu, že má za každých okolností právo zúčastniť sa pojednávania, a že toto právo mu nemôže byť odopreté, a že ak sa nemôže zúčastniť niektorého z pojednávania, má právo zúčastniť sa ďalšieho pojednávania, nemá oporu v ust. § 183 CSP. Z ust. § 92 ods. 2 CSP vyplýva, že splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť. Zástupca, ktorému bolo také splnomocnenie udelené je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana. Odvolací súd preto konštatuje, že odvolací dôvod deklarovaný v odvolaní žalobcu o porušení jeho práva na spravodlivý proces nebol naplnený.

15. Ďalšie odvolacie dôvody uplatnené v zmysle § 365 ods. 1 písm. d), e), f), g), h) uplatnil žalobca v súvislosti s jeho tvrdením o nevykonaní navrhnutých dôkazov, nedostatočne zisteným skutkovým stavom veci a o nesprávnom závere súdu prvej inštancie o neexistencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení neplatnosti zmlúv o prevode nehnuteľností.

16. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca sa žalobou podanou na súde prvej inštancie dňa 14.02.2021 pôvodne domáhal určenia neplatnosti zmlúv o prevode nehnuteľností označených v petíte svojej žaloby odvolaním sa na ustanovenia § 3, § 4, § 5 zák. č. 140/2014 Z.z. o nadobúdaní vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku. Z týchto ustanovení odvodzoval zákonné predkupné právo k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom napádaných právnych úkonov. Je nesporné, že zákonné predkupné právo vyplývajúce z citovaných ustanovení zaniklo z dôvodu, že Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky PL.ÚS 20/2014-80 zo dňa 14.11.2018 boli ust. § 4, § 5 a § 6 citovaného zákona, ktoré obmedzovali prevod vlastníckeho práva ornej pôdy, za protiústavné a následne stratili účinnosť. Žalobca po tomto zistení naďalej trval na podanej určovacej žalobe a domáhal sa určenia neplatnosti zmlúv o prevode nehnuteľností odôvodňujúc svoj naliehavý právny záujem tým, že sporné nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom zmlúv, dlhodobo užíva, zmluvy uzavreté medzi žalovanými odporujú zákonu, pretože boli uzavreté spôsobom obchádzajúcim zákon, a teda sú absolútne neplatné. Dôvodil tým, že žalovaní nehnuteľnosti poľnohospodársky nevyužívajú, účelom prevodu bola len špekulácia s pozemkami a obchádzanie zákona; naproti tomu on, žalobca dlhodobo sporné nehnuteľnosti užíva, obhospodaruje ich a mieni tak robiť aj ďalej.

17. Za podstatné odvolacie tvrdenie žalobcu odvolací súd považoval nesprávnosť záveru prvoinštančného súdu o neexistencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení neplatnosti zmlúv o prevode nehnuteľností špecifikovaných v žalobe.

18. Z ust. § 137 CSP vyplýva, že žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

19. Je nepochybné, že medzi právne skutočnosti patria aj právne úkony. Právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom vôle spájajú. Medzi právne úkony patria aj zmluvy, a teda aj kúpna zmluva, zámenná zmluva a pod.

20. Z obsahu žaloby a žalobného petitu tak, ako ho žalobca formuloval, je zrejmé, že žalobca požadoval, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti - o určení neplatnosti zmlúv o prevode nehnuteľností špecifikovaných v žalobnom petite. Ako vyplýva z vyššie citovaného ustanovenia, žalobou podľa § 137 písm. d) možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. V prejednávanom spore sa teda žalobca domáhal určenia neplatnosti kúpnych zmlúv, resp. zámenných zmlúv, predmetom ktorých bol prevod nehnuteľností, čiže nepochybne sa domáhal určenia právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d).

21. CSP účinný od 01.07.2016 žalobu o určenie právnej skutočnosti (ktorou je aj žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu) síce výslovne pripúšťa, avšak výlučne v prípade, ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu. Podľa názoru odvolacieho súdu, za ustanovenie, z ktorého pre účely ust. § 137 písm. d) CSP vyplýva možnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti, možno považovať len také ustanovenie osobitného predpisu, z ktorého takáto možnosť výslovne (explicitne) vyplýva (napríklad ust. § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách alebo ust. § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch). Keďže CSP žalobu o určenie právnej skutočnosti výslovne pripúšťa len v prípade, ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu (§ 137 písm. d)/, o ktorý prípad však v prejednávanej veci nešlo, žalobe žalobcu nebolo možné vyhovieť z dôvodu jej procesnej neprípustnosti.

22. Len pre úplnosť odvolací súd uvádza, že súdna prax po nadobudnutí účinnosti CSP síce pripustila skúmanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v skôr začatých konaniach o určenie neplatnosti právneho úkonu - podaných v čase platnosti a účinnosti zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, avšak pokiaľ ide o žaloby na určenie neplatnosti právneho úkonu podané po 01.07.2016, prípustný je len postup podľa § 137 CSP (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/7/2021 zo dňa 14. apríla 2021).

23. Odvolací súd, vychádzajúc zo skutočností vyššie uvedených dospel k záveru, že záver súdu prvej inštancie o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je správny. V dôsledku procesnej neprípustnosti podanej žaloby odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné aj odvolacie námietky žalobcu o nevykonaní navrhovaného dokazovania a nedostatočne zistenom skutkovom stave. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

24. Žalovaným 1/, 2/, 3/, ktorí boli v odvolacom konaní plne úspešní, priznal odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) :

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)

- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).